

*Ősbövény az Altamira-barlang falán.*

## A világ legrégebb képtára

### Az Altamira-barlang titka

Mit ábrázolt az *első rajz*, amit az emberiség őskorában először rajzolt az ember? Erre ad feleletet a legrégebb műalkotás, a jégkori ősember barlangi falfestménye, melynek tárgyát nyilván az képezte, ami a kóborló és kizárólag vadászatból élő ősember képzeletét a legjobban foglalkoztatta: *az állat!*

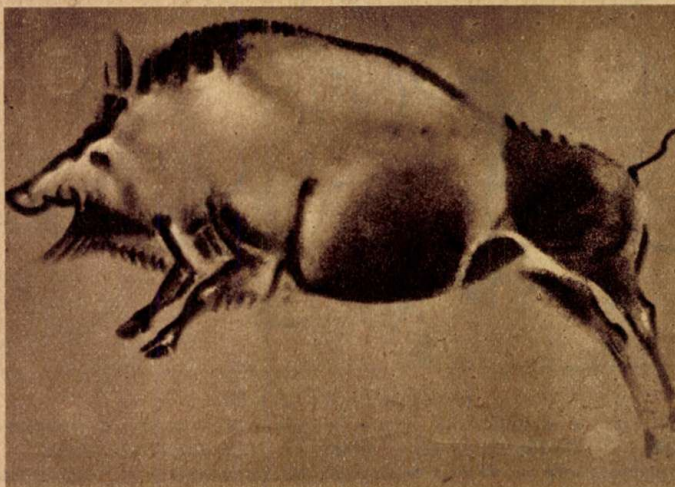
1879-ben egy spanyol nemes, *Don Marcelino de Sautuola* kislányát is elvitte régészeti kutatásaira, melyeket a Santillana del mar nevű községnél levő Altamira-barlangban végzett. Amíg Sautuola az ősember kőszerszámai után keresgélt a barlang kitöltésében, az unatkozva báméskodó kislány egyszerre csak felkiáltott: — Apus, nézd milyen szép rajzok! A mitsem sejtő kislány felfedezte az ősemberkutatás egyik legszenzációsabb leletét: megtalálta a világ legrégebb festményeit!

Sautuola az első pillanatban alig hitt szemének, amikor megpillan-

totta a barlang falán a másfél-kétméteres, részben kifestett állatképeket. Olyan állatokat látott, melyeket nem is ismert és melyekről sohasem hallott. A rendszeretlenül egymásfölé és mellé rajzolt képek ősbövényeket, vaddisznókat, mammutokat, rénszarvasokat ábrázoltak csodálatos élethűséggel.

Sautuola Madridban hozta nyilvánosságra a felfedezést, azzal az eredménnyel, hogy 15 évig csalónak tartották és ellenfelei annyira kiméretlenül támadták, hogy még azok a tudósok, akik hittek neki, sem mertek nyíltan mellette sikraszállni, nehogy közneveltség tárgyává legyenek.

1895-ben azonban a La Mouthe-barlangban 1 méteres mésztuffaréteg alatt is találtak hasonló képeket, majd más barlangokból is kerültek ki olyan képek, melyek még a jégkorszak végén kihalt ősgercineseket ábrázoltak és melyeket jégkori agyagrétegek fedtek,



*Ugró vaddisznó képe az Altamira-barlangból.*

ami teljesen igazolta a képek diluviális korát. Végül még Cartailhac is, aki a legnagyobb kételkedő volt, nyilvánosan beismerte megtérését és ma már minden kétséget kizáróan megállapított, hogy e képek a jégkori ember munkája és koruk nagy megközelítéssel 50—100 ezer évre tehető.

A képek a sziklába vannak karcolva és faszén, okkerföld és mangántartalmu anyag porához kevert állati zsirokkal vagy teljesen, vagy csak a széleken kifestve. Emberi ábrázolások jóval ritkábbak és silányabbak. Az állatképek azonban annál tökéletesebbek és kitűnő megfigyelőképességről tanuskodnak. Egyike a legtökéletesebbeknek az elesett bölény képe, melyet csak a modern impresszionizmussal lehet összehasonlítani! A pillanat mozdulata szinte tökéletesen kerül kifejezésre. A mélyen lehajtott

fej orra behuzott első lábak közé ban húzva, a hátsó paták fel vannak támasztva, annyi az élet, hogy az ember szinte várja az állat felugrását. Ezt a benyomást még fokozza a felemelt fark. A kép minden ereje előre, a hatalmas hátba van központosítva. Mesteri a szarvak lendülete! Ezen a képen láthatjuk csak igazán, hogy semmi sem új a nap alatt!

Sokan ezeknek a rajzoknak, melyek leginkább a barlang eldugottabb és nehezen hozzáférhető részein vannak, vallásos jelentőséget tulajdonítanak, bár nem való-



A repedezett barlangfalon maradtak fenn az ősember művészetének nagyszerű remekei.

szinű, hogy az ősember elvont fogalmakat is ismert volna. A 270 méter hosszú barlangot ma villannyal világítják és óriási tudományos jelentősége mellett nevezetes idegenforgalmi látványosság. Annál sajnálatosabb, hogy legújabbban földcsuszamlások és tetőomlások erősen veszélyeztetik ezt az érdekes prehistorikus műkincset, mely az emberiség ébredező művészi hajlamának első tanúbizonysága. Arra a kérdésre, *miben* különbözik voltaképpen az ember az állattól, mi az, ami a többi teremtmények fölé emeli, a tudósok nagyon sokféle választ adnak. Egyikük szerint a *kéz* és a felegyenesedett járás; a másik szerint a *beszéd*, a harmadik pedig a *gondolatot* s az ebből eredő találékonyságot teszi az emberi nem legfőbb bélyegévé, amivel különböző fegyvereket, szerszámokat, találmányokat eszelt ki, leküzdötte velük a nála erősebb állatokat, megfékezte a természeti erőket s vég-eredményben felépítette a civilizáció nagyszerű épületét. Természetesen valamennyi vélemény helytálló, de aligha tévedünk, ha azt hisszük, hogy az emberi lélek legigazibb és minden más élménytől teljesen elütő jellemvonása mégis csak a *művészi érzék*; az, hogy észreveszi s élvezi a szépet s ki tudja fejezni azokat a gondolatokat, amiket benne a szép érzése kelt.

Kessler Hubert.



Rénszarvas és fekvő bölény képei az Altamira-barlang falán.